

Libris RO

Respectiv (ru)

ROBERT KIYOSAKI

AUTORUL BESTSELLERULUI INTERNAȚIONAL *TATĂ BOGAT, TATĂ SĂRAC*

FAKE

**BANI, PROFESORI ȘI ACTIVE CONTRAFĂCUTE
CUM MINCIUNILE TE FAC ȘI MAI SĂRAC**

Traducere din engleză de
RADU ȘOROP

CURTEA VECHЕ

CUPRINS

<i>Introducere</i>	
Viitorul este contrafăcut	1
Partea întâi Bani contrafăcuți	
Introducere la Partea întâi	19
Capitolul 1 Bani contrafăcuți <i>Lumea e pe cale să se schimbe</i>	21
Capitolul 2 Ne încredem în Dumnezeu <i>Cine ți-a câștigat încrederea?</i>	33
Capitolul 3 Șapte motive practice pentru care dețin aur și argint adevărate <i>O pledoarie pentru banii lui Dumnezeu</i>	48
Capitolul 4 Tipărirea de bani contrafăcuți <i>Istoria se repetă</i>	70
Capitolul 5 Câți bani tipărești? <i>Cum să preiei controlul</i>	84
Capitolul 6 Opt motive filozofice pentru care dețin aur și argint adevărate <i>Care sunt ale tale?</i>	107

Introducere la Partea a doua	127
Capitolul 7	
Ce i-a făcut înțelepți pe cei trei magi?	
<i>Valoarea învățării continue</i>	143
Capitolul 8	
Înapoi la școală	
<i>Lupta cu ce e fals</i>	152
Capitolul 9	
Cum să prinzi o grămadă de pește	
<i>A vedea invizibilul</i>	166
Capitolul 10	
De ce greșelile sunt cei mai buni profesori	
<i>Folosește greșelile ca să ajungi mai deștept</i>	186
Capitolul 11	
Mersul la școală îi face pe oameni săraci	
<i>Gata cu sistemul perimat</i>	205
Capitolul 12	
Antreprenori în educație	
<i>Poți vedea viitorul?</i>	220
Capitolul 13	
Elevul lui Dumnezeu	
<i>Alege-ți bine profesorii</i>	237

Introducere la Partea a treia	267
Capitolul 14	
De ce să ieși la pensie de tânăr?	
<i>Următoarea mare criză</i>	270
Capitolul 15	
Cine mi-a luat bani?	
<i>Ieșitul la pensie, pensiile și activele contrafăcute sărăcesc săracii și clasa de mijloc</i>	293
Capitolul 16	
Să pescuiești în ape curate	
<i>Fake news... și transparență</i>	326
Capitolul 17	
Sfârșitul dolarului american?	
<i>Bombe, lovituri, prăbușiri... colaps?</i>	344
Capitolul 18	
Pregătirea pentru un viitor mai bun	
<i>Cum să ajungi la sănătate spirituală, bogăție și fericire</i>	363
Capitolul 19	
Cum să zbori cu vulturii... într-o lume condusă de găini	
<i>Preia controlul vieții tale</i>	380
<i>Despre autor</i>	405

Capitolul 1

BANI CONTRAFĂCUȚI

LUMEA E PE CALE SĂ SE SCHIMBE...

În 1972, eram pilot la pușcașii marini, locotenent-pilot pe elicoptere militare, într-o garnizoană la bordul unui portavion de pe coasta Vietnamului. Era a doua detașare în Vietnam. Prima dată a fost în 1966, ca ofițer aspirant, student la Academia Merchant Marine din Kings Point.

În 1966, aveam 19 ani și eram pe un vas de marfă ruginit, produs în masă, numit Victoria, și construit să transporte arme și provizii germanilor, italienilor și japonezilor în Al Doilea Război Mondial.

În 1966, în loc să transporte ce trebuie pentru război, vechiul vas ruginit transporta bombe de 1000, 1500 sau 2000 de kilograme în... Vietnam.

În 1972, eram un pilot de 25 de ani la bordul altei nave. De data asta, un portavion.

O scrisoare de la tatăl bogat

Într-o zi, eram la bordul portavionului, când am primit o scrisoare de la tatăl bogat care zicea: „Președintele Nixon a anulat etalonul aur în privința dolarului. Ai grijă, lumea e pe cale să se schimbe.“

Președintele Nixon a anulat convertibilitatea dolarilor în aur la 15 august 1971. A făcut anunțul oficial în timpul emisiunii extrem de populare *Bonanza*. Aparent, mie îmi scăpase episodul ăla și, deci, anunțul important al președintelui.

Nu am prins mesajul...

În 2018, când scriu, mulți oameni tot nu înțeleg importanța mesajului lui Nixon din 1971. După cum spunea tatăl bogat, „lumea era pe cale să se schimbe“ și așa a fost. Când a anulat etalonul aur pentru dolar, președintele Nixon a făcut una dintre cele mai mari schimbări din istoria lumii. Din păcate, puțini înțeleg chiar și astăzi cât de mult afectează această schimbare viețile tuturor.

În căutare de aur

În 1972, habar nu aveam de ce sau cum avea să se schimbe lumea. Nu înțelegeam mesajul președintelui Nixon. Dar avertismentul tatălui bogat din 1972 mă intriga.

În camera de pregătire a piloților, pe portavion, am găsit un exemplar din *The Wall Street Journal* și am început să caut răspunsuri. Chiar și *The Wall Street Journal* avea puține știri despre aur, cu excepția câtorva comentarii că prețul aurului a crescut de la 35 de dolari uncia la undeva între 40 și 60 de dolari. În alt ziar am găsit un articol scris de un „nebun“ care prezicea că aurul va ajunge la 100 de dolari uncia.

Fluctuația prețului aurului m-a intrigat. *De ce crește prețul?* m-am întrebat. *Ce înseamnă?*

Când scriu această carte, prețul monedelor cibernetice crește și scade la fel de repede. Încă o dată, puțini înțeleg cum Bitcoin sau tehnologia *blockchain* le vor afecta viețile, viitorul și siguranța financiară.

Creșterea prețului aurului în 1971 și cea a Bitcoin în 2018 sunt intermitențe care anunță schimbări globale profunde, mișcări tectonice în plăcile economiei mondiale, care vor duce la cutremure și tsunamiuri financiare în toată lumea.

Ted era colegul meu, un pilot interesat de aur. În timpul liber, am început să studiem pe cont propriu ca să înțelegem mai bine relația dintre aur și viitoarea schimbare globală.

Știrea oficială era că președintele Nixon anulase convertibilitatea dolarului pentru că SUA importau prea multe vehicule Volkswagen din Germania, prea multe Toyota din Japonia și vinuri fine din Franța. SUA aveau o problemă de echilibru în comerț.

LECȚIE DE ALFABETIZARE FINANCIARĂ

Deficit comercial: America importa mai mult decât exporta.

Problema: țări precum Franța, Italia sau Elveția nu acceptau plăți în dolari americani. Ele voiau să fie plătite în aur. Nu aveau încredere în dolarul american.

Soluția: Nixon a „închis ușa pentru aur“. Asta însemna că aurul nu mai părăsea America.

Adevărat sau fals: A fost acesta motivul real – sau fals – pentru închiderea ușii?

Probabil fals. Nu degeaba lumea îi spunea președintelui Nixon „Tricky Dick“. Mai departe vei afla de ce motivul lui Nixon a fost o minciună. Mai departe în carte voi spune care cred că a fost motivul adevărat pentru anularea etalonului aur.

Nixon a mai promis și să se întoarcă la dolarul de aur odată ce deficitul comercial al SUA se mai echilibra. Nu și-a ținut promisiunea. Și a demisionat la umbra punerii sub acuzare.

Să găsești o mină de aur

Eu și Ted am analizat o hartă a Vietnamului și am găsit ușor o mină de aur. Problema era că, în 1972, SUA pierdeau războiul și mina era pe teritoriu inamic. Noi doi am format un parteneriat și am programat o misiune în ziua următoare. Planul era să zburăm de la portavion, să trecem liniile inamice, să localizăm mina și să cumpărăm aur cu reducere.

Dimineața devreme, am decolat și am zburat aproximativ 40 de kilometri peste mare, în Vietnam. Eram tot mai speriați pe măsură ce treceam peste resturi arse și distruse de tancuri sau alte vehicule lăsate în urmă de armata Vietnamului de Sud în retragere. Armata Vietnamului de Nord se îndrepta spre sud pe urmele ei. Odată ce am trecut liniile inamice, Ted și cu mine am știut că am avea probleme serioase dacă ne-am prăbuși sub atac sau dacă am fi capturați. Din motive evidente, nu spuseserăm nimănui de la bordul portavionului unde mergeam.

Urmând harta, curând am zărit o porțiune mare de bambus uriaș care înconjura satul pe care îl căutam. Acesta era la aproximativ 50 de kilometri în teritoriul inamic. În loc să ne grăbim, am zburat la altitudine mică, în cercuri strânse, odată la dreapta, apoi la stânga, chiar deasupra satului. Dacă s-ar fi tras spre noi, misiunea s-ar fi încheiat și am fi zburat înapoi la portavion.

Fiindcă nu s-a tras, am crezut că suntem în siguranță, așa că am aterizat în câmp deschis, aproape de niște lanuri de orez. Am oprit motorul și ne-am dus spre sat, lăsându-l pe șeful de echipaj la bordul aeronavei.

Până în ziua de azi îmi amintesc perfect cum eu și Ted mergeam agale pe cărarea satului, plină de noroi uscat, dincolo de liniile inamice, și le făceam cu mâna sătenilor care vindeau legume, rațe și găini. Nimeni nu ne răspundea la salut. Cei mai mulți doar se holbau la noi, aparent nevenindu-le să creadă că doi piloți americani erau atât de nesăbuiți să se plimbe prin satul lor în miezul zilei, prin centrul pieței... în toiul războiului, pe teritoriu inamic.

Am zâmbit și am ridicat mâinile ca să vadă că suntem neînarmați. Ne lăsasera armele la elicopter. Am intrat în sat fără arme, pentru că voiam ca sătenii să știe că eram oameni de afaceri cu dolari, nu infanteriști din Marină cu arme. Ne-am întâlnit cu un băiat care ne-a condus la „negustorul de aur“, tot mai departe în sat. Negustorul era o femeie micuță, cu dinții de un roșu ca sângele din cauza mestecatului de nuci de betel, care ne-a salutat zâmbind. Biroul ei era o cocioabă de bambus, cu un stor de bambus ridicat, ceea ce ne spunea că avea afacerea deschisă. Nixon închisese „ușa pentru aur“ a SUA, dar a ei era larg deschisă.

Aur adevărat sau contrafăcut?

Ted și cu mine, amândoi piloți și ofițeri cu facultate, ne-am dat seama repede că nu știam nimic despre aur. Nu știam cum arăta aurul adevărat.

Vietnameza avea două bucăți de aur ca niște mici pepite cu diametru de 7 centimetri, groase de 1 centimetru, ținute în cutii de pastile din plastic, rotunde și transparente. Când a ridicat cutiuțele în lumină, am văzut prima dată aur adevărat. Din păcate, aurul ei arăta ca niște mici stafide uscate, pictate cu auriu.

– Țsta e aur? l-am întrebat pe Ted.

– De unde să știi, s-a răstit el. Nu știi cum arată aurul. *Tu* nu știi cum arată?

– Credeam că știi tu, am dat din cap nevenindu-mi să cred. De asta ești partenerul meu.

Începeam să simțim presiunea de a face afaceri în teritoriu inamic. Ted mă considera un idiot, și eu la fel pe el.

Momentul adevărului

Cei mai mulți antreprenori au parte de momentul lor de adevăr. Pentru Ted și pentru mine, acel prim moment a fost când ne-am dat seama că, deși eram grozavi ca parteneri de zbor, când era vorba despre aur, rămâneam amândoi niște idioți.

După ce ne-am calmat și ne-am dat seama de asta, am început să negociem prețul. Am propus 40 de dolari uncia. Amândoi știam că „unitatea de măsură“, cursul aurului, era de 50 de dolari uncia în ziua aceea. Ne gândeam că primim o reducere dacă plătim în dolari americani și o facem pe teritoriu inamic. Micuța femeie cu dinți roșii a zâmbit compătimitor și probabil că se gândea: *Sunteți proști. Nu știți că e același curs valutar în toată lumea?*

Oricât am încercat, nu a scăzut din preț. Știa că „un curs valutar e un curs valutar“. Și, de acum, știa deja că eram foarte proști. Dacă ar fi fost

necinstită, ne-ar fi putut vinde stafide colorate auriu. Ne-ar fi putut da și rahat de iepure auriu, și nu am fi făcut diferența.

Se instalează panica...

Deodată, negocierile noastre au fost întrerupte de strigăte frenetice și țipete de spaimă de la șeful de echipaj: „Locotenenți, locotenenți, înapoi acum!“ Imediat, eu și copilul am oprit negocierile și am fugit prin piața sătenilor înapoi spre avion. Am auzit un cârâit și mi-am dat seama că în goana mea lovise din greșală o găină și călcasem pe o rață.

Imaginația mi-o luase razna. Vedeam deja grupuri de Viet Cong în uniforme negre și infanteriști din armata Vietnamului de Nord în uniforme kaki cum traversează lanurile de orez și se apropie de elicopter. Atunci mi-am amintit că eram neînarmați și nu ne puteam apăra. Micuța femeie cu dinți roșii avea dreptate, eram idioți.

O senzație de scufundare

Mulțumesc lui Dumnezeu, nu era niciun Viet Cong sau NVA. Șeful nostru de bord intrase în panică pentru că elicopterul nostru se scufunda. Terenul acoperit cu iarbă pe care aterizase era tot un lan de orez vechi.

Din cauza greutatea motorului, a proiectilelor, a mitralierelor și a muniției, aeronava se dădea tot mai în spate și se afunda, iar rotorul de la coadă deja intra în noroi. Trebuia să pornim motorul imediat sau nu mai plecam deloc. Șeful de bord era cel mai ușor dintre noi, așa că s-a așezat pe locul pilotului ca să pornească motorul, în vreme ce noi, cei doi piloți, ne-am pus pe umeri valva cozii, ca rotorul să nu intre în pământ.

Începutul a fost fără cusur și rotorul principal a început încet să se rotească. Dar, de îndată ce alicele au ajuns la viteza maximă, șeful de bord a început să miște ușor elicopterul în spate și în față, ca să ridice încet și să elibereze tâlpile de lansare din noroi. Asta în vreme ce eu și Ted urlam ca să-l avertizăm că rotorul era prea aproape de noroi.

Totul mergea cum trebuia, până când aeronava s-a eliberat și a planat. Imediat, noroiul lipicios și cleios a început să zboare peste tot, acoperindu-ne pe mine și pe Ted într-o murdărie oribilă care ne-a făcut costumele verzi de zbor, fețele și părul să ia culoarea maro închis.

M-am urcat pe locul gol al pilotului, am preluat controlul aeronavei, Ted s-a așezat pe celălalt scaun, înlocuindu-l pe șeful de bord, care s-a dus în spate, la una dintre mitraliere. Drumul înapoi la portavion a fost lung și învăluit în tăcere. Nu ne-am spus absolut nimic, iar șeful de bord nu a îndrăznit să ne întrebe dacă aveam sau nu aur.

Când am aterizat pe portavion, infanteriștii și marinarii s-au înghesuit în jurul aeronavei noastre pline de noroi. După ce am oprit motoarele și am securizat elicopterul, eu și Ted am ieșit. Toți se holbau la noi, fiindcă eram și mai plini de noroi decât aeronava. Când traversam puntea ca să mergem spre dușuri și apoi spre camerele noastre, celor care se holbau nu le-am spus decât atât: „Nu ne întrebați nimic.“

Să înveți din greșeli

Tată bogat, tată sărac a fost publicată în 1997. Tatăl bogat era un om cu foarte puțină educație formală. Tatăl sărac, adevăratul meu tată, era un geniu intelectual, care a terminat facultatea în doar doi ani, a urmat studiile postuniversitare la Stanford, Chicago University și North Western, apoi a făcut un doctorat în educație. Când eram eu la școală, tata era inspectorul-șef pe educație în Hawaii.

Îi menționez pe ambii mei tați acum, pentru că aveau filozofii complet diferite când era vorba despre procesul de învățare. Tatăl sărac credea că greșelile demonstrează că cineva e prost. Memorarea răspunsurilor „corecte“ era adevărata măsură a inteligenței. Filozofia tatălui bogat era că, prin greșeli, oamenii învață. Spunea mereu: „Nu poți ajunge campion la golf înainte să înveți să joci golf ca lumea. Același lucru e adevărat pentru o persoană cu adevărat bogată.“

Fiindcă nu am fost niciodată un geniu la școală, subscriu la filozofia tatălui bogat privind învățarea.